

A magyar gazdasági élet szereplőinek várakozásai

2016. június

© Századvég Gazdaságkutató Zrt.

A tanulmány az Országgyűlés Hivatala Költségvetési Tanács szervezete megbízásából, kizárólag a Költségvetési Tanács és a Költségvetési Bizottság részére és felhasználására készült.

Főbb megállapítások

Júniusban az üzleti szféra összesített várakozásainak indikátora kis mértékben gyengült, amelyhez hozzájárulhatott a gazdaság vártnál gyengébb első negyedéves teljesítménye is. Az ipar indikátora kis mértékben tovább erősödött. Az építőipar indikátora a korábbi esés után növekedésnek indult, míg a kiskereskedelem mutatója gyengült. Csökkent a szolgáltató szektor bizalmi indexe. Májushoz képest mérséklődött a háztartások indikátora is, ám várakozásaik még így is sokkal kedvezőbbek, mint egy évvel korábban.

Az üzleti szféra várakozásainak alakulása

Az **ipari** vállalatok bizalmi indexe 2016 júniusában a havi összevetés alapján 0,9 bázisponttal növekedett, így 4,8 bázisponton zárt. Éves összevetésben 1,2 bázispontos csökkenést mutatnak az adatok. Az ipari bizalmi mutató részindexei közül júniusban összesen hat esetben javulás, míg egynél gyengülés figyelhető meg. Az exportmegrendelések megítélési szintje és a teljes állományra vonatkozó indikátor szintje együttmozgott, azaz közel azonos mértékben (2,5, és 2,3 bázisponttal) javult. A következő időszakra vonatkozóan jelentősen javultak a termelési várakozások. Ezen felül az ipari szereplők már második hónapja az értékesítési árak kismértékű növekedésére számítanak a következő negyedévben, ezzel szemben az előző négy hónapokban még csökkenést vártak. Mindezek mellett az előző negyedév termelését érintően a teljesítmény megítélése minimálisan emelkedett, és nagyobb mértékben javult a következő negyedév foglalkoztatás-bővülését várók aránya is.

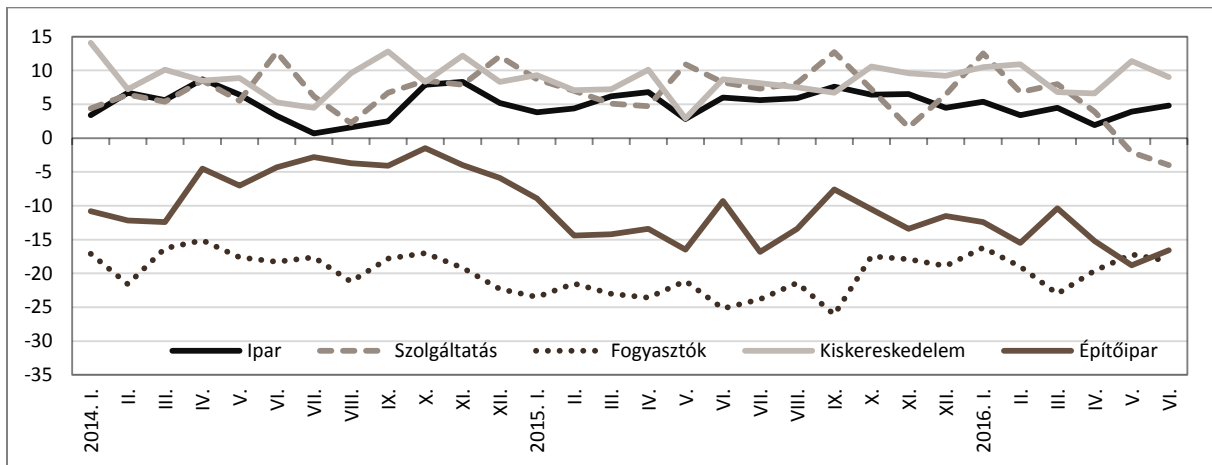
Júniusban az **építőipar** bizalmi indexe két hónap után ismét javulásnak indult, és 2,2 bázisponttal, -16,6 pontra emelkedett. A képzett munkaerőre vonatkozóan azonban egyre borúlátóbb a szektor: a vállalatok nettó értelemben vett 39,2 százaléka vallotta ezt a tényezőt az ipari kibocsátás bővülésének akadályaként. Ez eddig sosem látott csúcs. Ezzel párhuzamosan a foglalkoztatottak száma tovább csökkenhet az iparágban. Növekedett azok aránya, akik szerint fékezőleg hat az elégséges kereslet, valamint a megfelelő pénzügyi kondíciók hiánya. A szektor szerződésállományának alakulásában javulás mutatkozott (3,6 bázisponttal nőtt a mutató). A következő három hónap árvárakozása ismét pozitív tartományba lépett. A lakásáfa csökkentése és a CSOK bővítésének keresletélénkítő hatása ellenére az elkövetkezendő hónapok kilátásai kismértékben romlottak.

Júniusban a **kiskereskedelem** szezonálisan kiigazított bizalmi indexe 2,4 bázispontos csökkenés után 9 bázisponton áll. Az elmúlt hónap optimizmusát valamelyest mérsékeltek az ágazati szereplők, a vasárnapi boltzár eltörlésének hatása már lecsillapodott. A megelőző három hónap üzleti tevékenysége továbbra is elmarad a tavalyi év azonos időszakától, és a következő három hónap várt üzleti eredményét is lefelé korrigálták. A készletállományok kis mértékben emelkedtek, valószínűleg a túlbecsült keresletélénkülés miatt. A megkérdezettek a következő három hónap kapcsán egyrészt valamelyest növelték megrendelésszámra vonatkozó várakozásaikat, másrészt kis mértékben emelték a várt foglalkoztatotti létszámot is. A hirtelen visszavezetett vasárnapi nyitva tartás következményeként várt nagy keresletélénkülés elmaradni látszik, továbbá a negatív irányba mutató hatások mögött állhat a nyersolajárak lassú emelkedése, amitől a kereslet csökkenése várható.

A **szolgáltató szektor** szezonálisan kiigazított bizalmi indexe 2016 júniusában 1,9 bázisponttal, 4 bázispontra csökkent, amely mögött elsősorban a keresletre vonatkozó kedvezőtlenebb várakozások

állnak: a mutató értéke 5,3 bázisponttal mérséklődött. A megkérdezett szereplők szerint ugyanakkor az elmúlt háromhavi kereslet kis mértékben javult, de az indikátor értéke így is jelentősen elmarad az egy évvel korábitól. A foglalkoztatás múltbeli alakulásának megítélése jelentős mértékben, 7,8 bázisponttal növekedett, amelynek köszönhetően a mutató újra a pozitív tartományba került. A jövőbeni foglalkoztatásra vonatkozóan továbbra is pozitívak a várakozások, de az optimizmus mérséklődött. A szereplők áremelkedésre vonatkozó várakozásai az elmúlt hónapban erősödtek, míg az üzleti környezet megítélése kismértékben, 0,9 bázisponttal romlott.

1. ábra: Az üzleti szféra négy fő ágazata és a fogyasztók gazdasági várakozásának kompozit indexei (egyenleg)

Megjegyzés: Szezonálisan kiigazított adatok. Forrás: Eurostat ESI Indicators

Fogyasztói várakozások alakulása

A **fogyasztói** várakozások egészét kifejező, szezonálisan kiigazított bizalmi index 2016 júniusában 1 bázisponttal csökkent, így $-18,2$ bázispontot tett ki, ami az egy évvel korábbi értékénél 7 bázisponttal magasabb. Az egyes részmutatók júniusban az előző hónaphoz képest meglehetősen vegyesen alakultak: két mutató esetén szignifikáns növekedés ment végbe, négy mutató értéke kisebb-nagyobb mértékben csökkent, míg egy mutatóé változatlan maradt. 2,5 bázisponttal növekedett a következő évi inflációra vonatkozó várakozás mértéke, tehát egyre többen számítanak az árak emelkedésére. Ez a májusi inflációs adat fényében meglepő, hiszen a KSH az év ötödik hónapjára deflációt mért. A másik érdemi növekedéssel rendelkező mutató a következő 12 havi nagyobb vásárlásokat leíró indikátor, amelynek értéke 2,4 bázisponttal emelkedett. Ez összhangban van a kedvező fogyasztási és kiskereskedelmi adatokkal: a növekvő jövedelmi szint nyomán egyre bővül a fogyasztásra költött pénzmenyiség. A legnagyobb (3,3 bázispontos) csökkenés a megtakarítások következő 12 hónapra vonatkozó alakulásában figyelhető meg, azonban a mutató még így is 6,5 százalékponttal haladja meg az egy évvel korábbi értékét. 1,4 bázisponttal csökkent a következő évre várható gazdasági helyzetet leíró mutató, amely még így is 7 bázisponttal meghaladja az egy évvel korábit. A csökkenés oka itt az első negyedéves, a vártnál kedvezőtlenebb növekedési adat lehet. Alig változtak júniusban a háztartások pénzügyi helyzetét leíró mutatók. Tovább csökkent ugyanakkor azok száma, akik a munkanélküliség növekedésére számítanak a következő egy évben: az ezt leíró mutató már majdnem 10 bázisponttal marad el az egy évvel korábitól.